

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia ..... 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. z 2023 r. poz. ....), zwanej dalej „ustawą o Planie Strategicznym”.

Przygotowanie rozporządzenia podyktowane jest koniecznością stworzenia przepisów krajowych niezbędnych do wdrożenia jednej z interwencji zawartych w Planie Strategicznym WPR.

Kształt przepisów rozporządzenia w zakresie interwencji – Rolnictwo ekologiczne wynika z postanowień zawartych w Planie Strategicznym zatwierdzonym przez Komisję Europejską. Przepisy niniejszego rozporządzenia określają szczegółowe warunki i szczegółowy tryb przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w formie płatności ekologicznych w ramach interwencji „Rolnictwo ekologiczne”, szczegółowe wymagania, jakie powinny spełniać wnioski o przyznanie płatności ekologicznych, szczegółowe warunki i tryb przyznawania płatności ekologicznych następcy prawnemu podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie tych płatności lub przejmującemu grunty, wysokość kar (z wyjątkiem kar administracyjnych) i sposób ich obliczania oraz stawki płatności ekologicznych.

W § 2 rozporządzenia wskazano komu może zostać przyznana płatności ekologiczne. W myśl tego przepisu, płatność ekologiczną przyznaje się rolnikowi, o którym mowa w art. 2 pkt 25 ustawy o Planie Strategicznym.

Aby płatności ekologiczne (tj. pomoc w rozumieniu art. 20 pkt 3 ustawy o Planie Strategicznym) mogły zostać przyznane rolnikowi, musi on posiadać numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. Jednocześnie rolnik ten musi posiadać co najmniej 1 ha użytków rolnych w rozumieniu art. 2 pkt 31 ustawy o Planie Strategicznym i musi on być na podstawie tytułu prawnego w posiadaniu tych gruntów w dniu 31 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności ekologicznych. Warunki te wynikają z przepisów ustawy o Planie Strategicznym (odpowiednio art. 15 ust. 1 oraz art. 22)

Ponadto, rolnik musi realizować 5-letnie inne zobowiązania w dziedzinie zarządzania, o których mowa w art. 70 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)

2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 6.12.2021, str. 1, z późn. zm.), na użytkach rolnych, na których prowadzi produkcję ekologiczną w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (Dz. U. poz. 1370), obejmujące wymogi wykraczające ponad podstawowe wymagania, w ramach określonych pakietów.

Tak więc w ramach interwencji – Rolnictwo ekologiczne, realizowany może być pakiet, którego wymogi wykraczają ponad podstawowe wymagania, w ramach określonego pakietu.

Podstawowe wymagania dla interwencji – Rolnictwo ekologiczne zgodnie z art. 70 ust. 3 rozporządzenia 2021/2115 wykraczają poza:

- 1) odnośne wymagania podstawowe w zakresie zarządzania i normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska ustanowione zgodnie z rozdziałem I sekcja 2;
- 2) odnośne minimalne wymagania dotyczące stosowania nawozów i środków ochrony roślin dobrostanu zwierząt, jak również wymóg ten nie ma zastosowania do zobowiązań związanych z systemami rolno-leśnymi i utrzymaniem obszarów zalesionych;
- 3) warunki ustanowione w zakresie utrzymywania użytków rolnych oraz
- 4) inne odnośne obowiązkowe wymagania ustanowione na mocy prawa krajowego i prawa Unii;

Wszystkie te obowiązkowe wymagania określono w Planie Strategicznym dla WPR.

Aby płatności ekologiczne mogła zostać przyznana, rolnik musi także spełniać warunki przyznania płatności ekologicznych w ramach określonych pakietów określonych w rozporządzeniu.

W ramach interwencji – Rolnictwo ekologiczne, zgodnie z postanowieniami Planu Strategicznego dla WPR, określono w § 3 rozporządzenia pakiety ekologiczne możliwe do realizacji w ramach interwencji:

- 1) Pakiet 1. Uprawy rolnicze;
- 2) Pakiet 2. Uprawy warzywne;

- 3) Pakiet 3. Uprawy zielarskie;
- 4) Pakiet 4. Podstawowe uprawy sadownicze;
- 5) Pakiet 5: Uprawy jagodowe
- 6) Pakiet 6: Ekstensywne uprawy sadownicze
- 7) Pakiet 7. Uprawy paszowe na gruntach ornych;
- 8) Pakiet 8. Trwałe użytki zielone;
- 9) Pakiet 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi;
- 10) Pakiet 10. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą;

W § 3 ust. 2 rozporządzenia wskazano, czym jest zobowiązanie ekologiczne i wydzielono 4 kategorie zobowiązań:

1) zobowiązanie realizowane na gruntach ornych obejmujące wymogi: Pakietu 1. lub Pakietu 2. lub Pakietu 3. lub Pakietu 5. lub Pakietu 7. (tzn. upraw rolniczych, upraw warzywnych, upraw zielarskich lub upraw jagodowych lub upraw paszowych – w okresie konwersji i po okresie konwersji) albo

2) zobowiązanie realizowane w ramach upraw trwałych obejmujące wymogi: Pakietu 4. lub Pakietu 6. (tzn. podstawowych upraw sadowniczych lub ekstensywnych upraw sadowniczych – w okresie konwersji i po okresie konwersji) albo

3) zobowiązanie realizowane na trwałych użytkach zielonych obejmujące wymogi Pakietu 8. (tzn. trwałych użytków zielonych – w okresie konwersji i po okresie konwersji) albo

4) zobowiązanie w ramach różnych grup upraw obejmujących wymogi Pakietu 9. (tzn. pakietu dla małych gospodarstw).

Zgodnie z § 4 ust. 3 rozporządzenia, podjęcie zobowiązania ekologicznego następuje z chwilą przystąpienia po raz pierwszy do interwencji – Rolnictwo ekologiczne. W drugim roku oraz w kolejnych latach liczonym od momentu, kiedy rolnik rozpoczął po raz pierwszy realizację interwencji – Rolnictwo ekologiczne – możliwe jest rozpoczęcie realizacji zobowiązania ekologicznego z innej kategorii. Oznacza to, że w trakcie realizacji interwencji – Rolnictwo ekologiczne, rolnik ma możliwość rozpoczęcia nowego lub nowych zobowiązań ekologicznych np. w pierwszym roku rolnik podjął zobowiązanie z kategorii zobowiązania realizowanego na gruntach ornych np. Pakiet 1., a w drugim – z kategorii uprawy trwałe. Każde

z tych zobowiązań realizowane jest przez okres 5 lat. Oznacza to, że rolnik może jednocześnie realizować zobowiązania ekologiczne o różnej dacie ich rozpoczęcia i zakończenia realizacji. Przepisy rozporządzenia dopuszczają jednoczesną realizację w gospodarstwie zobowiązań ekologicznych w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” PROW 2014-2020 ze zobowiązaniami ekologicznymi w ramach interwencji – Rolnictwo ekologiczne.

Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia, rolnik podejmując się realizacji zobowiązania ekologicznego zobowiązany jest także do wypełniania wymogów dla interwencji – Rolnictwo ekologiczne, do których należą:

1) posiadanie planu działalności ekologicznej

Plan działalności ekologicznej sporządza się przy udziale doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnośrodowiskową w terminie do 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie pomocy określony w art. 60 ust. 1 ustawy o Planie Strategicznym. Plan ten sporządza się na formularzu udostępnionym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwaną dalej „Agencją”. Plan działalności ekologicznej zawiera w szczególności elementy określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia,

2) prowadzenie rejestru działalności ekologicznej, który zawiera wykaz działań agrotechnicznych, w tym zastosowania nawozów i wykonania zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin oraz wykaz wypasów zwierząt – w przypadku prowadzenia wypasu

3) wymogi określone dla poszczególnych pakietów w załączniku nr 2 do rozporządzenia

4) wymogi dotyczące stosowania nawozów i środków ochrony roślin oraz inne odpowiednie obowiązkowe wymogi ustanowione na mocy prawa krajowego, określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

Nie spełnianie tych wymagań skutkuje nałożeniem kary zgodnie z systemem kar, o którym mowa w § 30–44 rozporządzenia.

Ponadto, rolnik jest obowiązany przestrzegać również wymogów określonych przez doradcę rolnośrodowiskowego w planie działalności ekologicznej, dotyczących zabiegów pielęgnacyjnych, jakie muszą być przeprowadzane w sadach. Rolą doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnośrodowiskową jest w tym przypadku wskazanie, kiedy i jakie zabiegi pielęgnacyjne w ramach Pakietu 4. i 6. powinny być przez rolnika przeprowadzone w sadach.

Zgodnie z przepisami § 4 ust. 2 rozporządzenia, w przypadku gdy rolnik jednocześnie realizuje w swoim gospodarstwie, zobowiązanie ekologiczne i zobowiązanie rolno-

środowiskowo-klimatyczne lub zobowiązanie ekologiczne PROW 2014-2020 lub zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne PROW 2014-2020 rejestr działalności ekologicznej i rejestr działalności rolnośrodowiskowej mogą być prowadzone na jednym formularzu rejestru.

Natomiast w opisywanym powyżej przypadku plan działalności ekologicznej nie może być sporządzony na jednym formularzu z planem działalności rolnośrodowiskowej sporządzonym w ramach realizowanego przez tego rolnika zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego. Plan działalności ekologicznej zawiera elementy, które są określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

W § 4 ust. 5–8 określone zostały warunki realizacji zobowiązania ekologicznego w ramach Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi. Podstawowym warunkiem realizacji takiego zobowiązania jest to, że w roku, w którym rolnik rozpoczął realizację tego zobowiązania ekologicznego nie może posiadać więcej niż 10 ha użytków rolnych. Dopuszczalne jest jednak kontynuowanie zobowiązania w ramach Pakietu 9. W kolejnych latach pomimo tego, że powierzchnia użytków rolnych przekroczy 10 ha jednak pod warunkiem, że obszar realizacji tego zobowiązania nie będzie większy niż 10 ha. Jeżeli jednak obszar, na którym jest realizowane zobowiązanie ekologiczne przekroczy 10 ha to rolnik musi zastąpić (w odpowiednim terminie) zobowiązanie ekologiczne w ramach Pakietu 9. odpowiednio zobowiązaniem na gruntach ornych lub zobowiązaniem w ramach upraw sadowniczych lub zobowiązaniem na trwałych użytkach zielonych.

Rolnik realizujący zobowiązanie ekologiczne w ramach Pakietu 9. Może w trakcie jego realizacji zastąpić to zobowiązanie odpowiednio zobowiązaniem na gruntach ornych lub zobowiązaniem w ramach upraw sadowniczych lub zobowiązaniem na trwałych użytkach zielonych. Natomiast w przypadku rolnika realizującego zobowiązanie na gruntach ornych lub zobowiązanie w ramach upraw sadowniczych lub zobowiązanie na trwałych użytkach zielonych, może on zastąpić realizowane zobowiązanie ekologiczne zobowiązaniem ekologicznym w ramach Pakietu 9, jeżeli w danym roku zacznie spełniać warunki realizacji takiego zobowiązania.

Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia, zobowiązanie ekologiczne obejmuje użytki rolne zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszych płatności w ramach danego pakietu i objęte obszarem zatwierdzonym w rozumieniu art. 2 pkt. 19 ustawy o Planie Strategicznym. Natomiast w przypadku realizacji Pakietu 7. Uprawy paszowe na gruntach ornych lub Pakietu

8. Trwałe użytki zielone zobowiązanie obejmuje obszar objęty tymi pakietami pomimo tego, że płatności ekologiczne zostały przyznane do mniejszej powierzchni niż ten obszar.

Obszarem zatwierdzonym, zgodnie z art. 2 pkt. 19 ustawy o Planie Strategicznym jest obszar spełniający warunki przyznania danej pomocy.

Zgodnie z § 5 ust. 3 rozporządzenia, rolnik realizuje zobowiązanie ekologiczne od dnia 15 marca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie pierwszych płatności ekologicznych. Natomiast, zgodnie z § 5 ust. 4 rozporządzenia, jeżeli w drugim lub w kolejnym roku realizacji zobowiązania ekologicznego nie są spełnione warunki przyznania płatności ekologicznych lub rolnik nie złożył wniosku o przyznanie kolejnych płatności ekologicznych w ramach danego pakietu lub rolnik nie złożył, na formularzu udostępnionym przez Agencję, informacji o gruntach oraz o pakiecie realizowanym na tych gruntach, wskazując położenie tych gruntów i ich powierzchnię - uznaje się, że rolnik kontynuuje realizację podjętego zobowiązania ekologicznego, jeżeli grunty objęte tym zobowiązaniem znajdują się w posiadaniu rolnika.

Zgodnie z § 6 rozporządzenia wskazano, że co do zasady, wielkość obszaru objętego zobowiązaniem ekologicznym oraz miejsce realizacji tego zobowiązania nie podlega zmianie w trakcie jego realizacji. Zgodnie z tymi przepisami, w ramach zobowiązania ekologicznego z kategorii zobowiązania realizowanego na gruntach ornych, obejmującego: Pakiet 1., Pakiet 2., Pakiet 3., Pakiet 5. albo Pakiet 7., – rolnik może dokonywać zmiany uprawianych roślin, zmiany miejsca ich uprawy lub zmiany pakietów objętych tym zobowiązaniem, pod warunkiem, że mimo dokonania tych zmian są spełnione warunki przyznania płatności ekologicznych z tytułu realizacji tego zobowiązania, a zmiany te nie powodują zmiany wielkości obszaru objętego tym zobowiązaniem lub zmiany miejsca realizacji tego zobowiązania.

Jak wynika z powyższego, wszelkie zmiany dokonywane w trakcie realizacji ww. zobowiązania ekologicznego, zarówno dotyczące zmiany miejsca uprawianej rośliny, jak i zmiany uprawianej rośliny, mogą być dokonywane na obszarze gruntów ornych, które były zadeklarowane przez rolnika we wniosku o przyznanie pierwszej płatności ekologicznych w ramach tego zobowiązania. Analogicznych zmiany mogą być dokonywane przy realizacji zobowiązania w ramach Pakiet 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi (na GO z uprawami roślin wskazanymi dla Pakietu 1., Pakietu 2., Pakietu 3., Pakietu 5. albo Pakietu 7).

Takie zasady są zgodne z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego, w których obowiązuje okres konwersji gospodarstwa lub jego części (okres przestawiania na metody zgodne z ekologicznymi), a następnie na danym obszarze stosuje się sposób gospodarowania zgodny z metodami ekologicznymi (art. 10 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007). Dodatkowo, możliwość zmiany uprawianych roślin wynika z obowiązku stosowania odpowiedniego płodozmianu jako jednej z podstawowych zasad dotyczących rolnictwa ekologicznego. Zasady produkcji ekologicznej polegają na stosowaniu takich praktyk uprawy, które przyczyniają się do utrzymania lub zwiększania ilości materii organicznej gleby, zwiększania jej stabilności i różnorodności biologicznej oraz zapobiegania zagęszczania i erozji gleby. Żyzność i aktywność biologiczna gleby, zgodnie z Załącznikiem 2 pkt 1.9.2 lit. a rozporządzenia nr 2018/848, jest utrzymywana i zwiększana, m. in. przez stosowanie wieloletniego płodozmianu. Umożliwienie zmiany miejsca uprawy i stosowania płodozmianu jest również istotne dla truskawki, maliny i poziomki. Dlatego też te uprawy zostały wydzielone z pakietów sadowniczych i włączone do kategorii zobowiązania realizowanego na gruntach ornych, gdzie możliwa jest zmiana miejsca uprawy.

Jednocześnie, zgodnie z § 6 ust. 3, w przypadku uprawy rośliny dwuletniej wymienionej w wykazie roślin objętych płatnością ekologiczną określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia – zmiany, o których mowa powyżej są dopuszczalne po upływie dwóch lat uprawy tej rośliny. Wynika to z długości cyklu rozwojowego rośliny wymagającego dwóch sezonów wegetacyjnych. Analogiczna zmiana może być dokonywana przy realizacji zobowiązania w ramach Pakiet 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi (na GO z uprawą roślin dwuletnich).

Natomiast, zgodnie z brzmieniem § 6 ust. 4 rozporządzenia, w ramach realizacji zobowiązania ekologicznego z kategorii zobowiązania realizowanego w ramach upraw trwałych, obejmującego realizację Pakietu 4. lub Pakietu 6. lub Pakietu 9. (na gruntach z uprawą roślin wskazanych dla Pakietu 4. lub Pakietu 6.), rolnik nie może dokonywać zmiany uprawianych roślin ani zmieniać miejsca ich uprawy. Brak możliwości takich zmian wynika z faktu, że w ramach ww. pakietów uprawiane są rośliny trwałe. Brak możliwości dokonywania zmiany uprawianych roślin lub miejsca ich uprawy dotyczy również zobowiązania ekologicznego na trwałych użytkach zielonych oraz zobowiązania w ramach Pakiet 9. (na gruntach z TUZ).

Ponadto, zgodnie z § 6 ust. 5 rozporządzenia, w przypadku, jeżeli mieszanki wieloletnie traw albo mieszanki wieloletnie traw z bobowatymi drobnonasiennymi uprawiane na gruntach ornych, w ramach Pakietu 7. (tzn. upraw paszowych) – stały się trwałymi użytkami zielonymi, rolnik ma możliwość, w okresie pozostającym do końca realizacji zobowiązania, kontynuować realizację tego pakietu lub zastąpić go Pakietem 8. W przypadku przekształcenia tego zobowiązania w zobowiązanie w zakresie trwałych użytków zielonych, rolnik zobowiązany jest przestrzegać wymogów tego zmienionego pakietu.

Uwzględniając natomiast obowiązek spełniania przez rolników normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska GAEC 8, w zakresie minimalnego udziału powierzchni użytków rolnych wykorzystanej na elementy lub obszary nieprodukcyjne, zgodnie z § 6 ust. 6, za zmianę wielkości obszaru objętego zobowiązaniem ekologicznym nie będzie uznawane wykorzystanie przez rolników części tego obszaru na potrzeby wypełnienia ww. normy. Niemniej jednak, w takim przypadku do tak wykorzystanego obszaru zobowiązania ekologicznego nie będą przyznawane płatności ekologiczne, lecz nie będą jednocześnie stosowane kary m.in. z tytułu przedeklarowania powierzchni, niespełnienia wymogów lub zmniejszenia powierzchni realizacji zobowiązania. (tj. kary, o których mowa w § 30–42).

Przepisy § 7 odnoszą się do kwestii łączenia płatności z tytułu różnych działań/interwencji na tej samej powierzchni. Jeżeli na danej powierzchni jest realizowane konkretne zobowiązanie ekologiczne, to do tej powierzchni nie przysługują płatności ekologiczne z tytułu realizacji innego zobowiązania ekologicznego, płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne, płatności z tytułu realizacji ekoschematów: obszary z roślinami miododajnymi, rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi (w zakresie praktyki 1. Ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych z obsadą zwierząt oraz praktyki 7. Uproszczone systemy uprawy), integrowana produkcja roślin, biologiczna ochrona upraw, płatności ekologiczne PROW 2014-2020 oraz rolno-środowiskowo-klimatyczne PROW 2014-2020. W przepisach tych określono również, że łączenie na tej samej powierzchni płatności ekologicznych z płatnościami w ramach innych interwencji jest możliwe w przypadku Ekoschematu – retencjonowanie wody na TUZ oraz premią za założenie systemu rolno-leśnego na gruntach ornych (tylko w przypadku już istniejącego systemu rolno-leśnego). Możliwe jest również łączenie płatności ekologicznych na jednej powierzchni z płatnościami w ramach pozostałych praktyk Ekoschematu - rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi, co wynika z ww. wskazania jakie praktyki nie są dopuszczalne do łączenia z płatnościami ekologicznymi.

W § 8 ust. 1–2 rozporządzenia określono specyficzne warunki przyznawania płatności ekologicznych w ramach niektórych pakietów, tj. w przypadku uprawy w plonie głównym w ramach Pakietu 1. Uprawy rolnicze roślin bobowatych grubonasiennych lub gorzycy białej, lub gryki zwyczajnej, które zostaną wykorzystane w danym roku jako nawóz zielony; w przypadku uprawy konopi włóknistych w ramach Pakietu 1. Uprawy rolnicze.

W § 8 ust. 3 i 4 rozporządzenia, określono kolejny warunek przyznania płatności ekologicznych tzn. warunek posiadania zwierząt mający na celu powiązanie płatności ekologicznych w ramach Pakietu 7. Uprawy paszowe na gruntach ornych oraz Pakietu 8. Trwałe użytki zielone, Pakietu 10. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą oraz Pakiet 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi (dla GO z uprawą roślin wskazanych dla Pakietu 7. oraz gruntów z TUZ) z posiadaniem odpowiedniej liczby zwierząt w przeliczeniu na dużą jednostkę przeliczeniową (DJP). Dla Pakietu 10. Określono również minimalny i maksymalny poziom obsady zwierząt na wszystkich użytkach rolnych w gospodarstwie (tj. 0,5-1,5 DJP/ha). Gatunki zwierząt uznawane do spełnienia ww. warunku zostały określone w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

W przypadku powiązania posiadania zwierząt i otrzymywania płatności ekologicznych w ramach ww. pakietów, powyższe przepisy wynikają z potrzeby powiązania uzyskiwanego plonu z tych upraw z żywieniem tym plonem posiadanych zwierząt. W myśl tej zasady, w załączniku nr 2 do rozporządzenia wskazano jakie jest dopuszczalne przeznaczenie plonu w przypadku realizacji poszczególnych pakietów.

Ww. propozycje przepisów są zgodne z postanowieniami Planu Strategicznego WPR.

W § 8 ust. 5 – 8 wskazano, w jaki sposób należy uwzględniać zwierzęta, które w danym roku zostało „wykorzystane” przy przyznawaniu pomocy finansowej z tytułu realizacji zobowiązania ekologicznego PROW 2014–2020. Wskazano tu także, że warunek posiadania zwierząt na potrzeby realizacji Pakietów 7. lub 8. lub 9. (w odniesieniu do gruntów, na których uprawiane są rośliny wymienione w części VII tabeli załącznika nr 4 do rozporządzenia oraz trwałych użytków zielonych) lub Pakietu 10. może spełniać także małżonek rolnika, który jest posiadaczem wymaganych zwierząt i wyraził pisemną zgodę na „użyczenie” tych zwierząt swemu małżonkowi. Warunkiem takiego użyczenia jest jednak to, że małżonek sam z wykorzystaniem tych samych zwierząt nie ubiega się o przyznanie płatności w ramach żadnego z tych pakietów ani w ramach zobowiązania ekologicznego PROW 2007–2013, w ramach którego warunkiem przyznania pomocy jest posiadanie zwierząt.

W § 8 ust. 9 rozporządzenia, wskazano, jakie zwierzęta bierze się pod uwagę przy ustalaniu spełnienia warunku posiadania przez rolnika lub jego małżonka zwierząt na potrzeby realizacji Pakietów 7. lub 8. lub 9. (w odniesieniu do gruntów, na których uprawiane są rośliny wymienione w części VII tabeli załącznika nr 4 do rozporządzenia oraz trwałych użytków zielonych) lub Pakietu 10. Co do zasady będą to zwierzęta posiadane przez rolnika lub jego małżonka w okresie od dnia 15 marca w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności ekologicznych do dnia 14 marca roku następującego po roku, w którym złożono ten wniosek w odniesieniu do których rolnik lub jego małżonek dokonali wymaganych na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt zgłoszeń do komputerowej bazy danych. Ponadto będą brane pod uwagę króliki wymienione w wykazie, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (Dz. U. poz. 1370), posiadane przez rolnika lub jego małżonka w okresie od dnia ostatniej kontroli przeprowadzonej przez jednostkę certyfikującą do dnia kontroli przeprowadzonej w roku złożenia wniosku o płatność ekologiczną – w przypadku, gdy rolnik objęty jest systemem kontroli rolnictwa ekologicznego lub od dnia objęcia rolnika systemem kontroli rolnictwa ekologicznego do dnia kontroli przeprowadzonej w roku złożenia wniosku o płatność ekologiczną – w przypadku, gdy rolnik został dopiero w roku złożenia wniosku o płatność ekologiczną objęty systemem kontroli rolnictwa ekologicznego.

W § 8 ust. 10 wskazano, że liczbę DJP oblicza się jako sumę iloczynów liczby poszczególnych rodzajów zwierząt – ustalonej na podstawie stanu średniego z okresu określonego w § 8 ust. 9 – i współczynników ich przeliczenia na DJP, które są określone w załączniku nr 6 do rozporządzenia.

Obliczanie wymaganej obsady na podstawie stanów średniorocznych jest metodą w najpełniejszym stopniu oddającą rzeczywisty poziom utrzymywania zwierząt w gospodarstwie.

W § 8 ust. 11 rozporządzenia wskazano, że w przypadku gdy rolnik nie spełnia warunku posiadania zwierząt na potrzeby realizacji Pakietów 7., 8. oraz 9. (w odniesieniu do gruntów, na których uprawiane są rośliny wymienione w części VII tabeli załącznika nr 4 do rozporządzenia oraz w odniesieniu trwałych użytków zielonych objętych zobowiązaniem w ramach tego pakietu) to warunek ten może on spełnić wspólnie z innym rolnikiem ubiegającym się o przyznanie płatności ekologicznych, którego grunty, do których ubiega się o przyznanie tych płatności są położone na terenie tej samej gminy lub gminy z nią sąsiadującej. Warunku posiadania zwierząt nie będzie natomiast można spełnić na analogicznych zasadach w przypadku Pakietu 10. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą.

W § 8 ust. 12 i 13 rozporządzenia, wskazano odstępstwa od warunku posiadania zwierząt w przypadku realizacji Pakietu 7. lub Pakietu 9. (w przypadku roślin wymienionych w części I tabeli załącznika nr 4 do rozporządzenia) kiedy uprawiane są rośliny bobowate drobnonasienne, trawy lub ich mieszanki uprawiane w plonie głównym z przeznaczeniem na nawóz zielony (w cyklu rocznym lub dwuletnim). Zgodnie z ww. przepisem, możliwe jest jednorazowe na danej działce rolnej w ramach całego okresu zobowiązania – zadeklarowanie realizacji Pakietu 7. lub Pakietu 9. (w przypadku roślin wymienionych w części I tabeli załącznika nr 4 do rozporządzenia) bez spełnienia warunku posiadania zwierząt w zakresie uprawy roślin bobowatych drobnonasiennych, traw lub ich mieszanek uprawianych w plonie głównym, jeżeli te uprawy zostaną wykorzystane jako nawóz zielony wzbogacający strukturę organiczną gleby. Dzięki takiemu rozwiązaniu, możliwe będzie wypełnienie przez rolnika założeń dla art. 4 rozporządzenia 2018/848 (realizacji pkt 1.9.2 z Załącznika 2 rozporządzenia nr 2018/848), tj. zasady w myśl której żyzność i aktywność biologiczna gleby jest utrzymywana i zwiększana poprzez stosowanie wieloletniego płodozmianu z wykorzystaniem roślin bobowatych i innych roślin na nawóz zielony.

W § 8 ust. 14 i 15 określono zasady na jakich rolnikowi będzie można przyznać płatności ekologiczne za uprawę roślin z przeznaczeniem na nawóz zielony. Dopuszczalne będzie takie zastosowanie uprawy na danej działce rolnej tylko jeden raz w trakcie zobowiązania, a udział takich upraw w danym roku nie będzie mógł być większy niż 25 % zobowiązania na gruntach ornych. W zależności od realizowanego pakietu, w przypadku upraw na nawóz zielony rolnik nie będzie musiał spełniać warunku posiadania zwierząt w odniesieniu do takich powierzchni upraw lub spełniać wymogu w zakresie odpowiedniego przeznaczenia zbioru.

W § 9 rozporządzenia określono, że płatności przysługują do obszaru objętego zobowiązaniem ekologicznym położonego na danej działce referencyjnej, w rozumieniu art. 2 ust. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1172 (działki rolnej w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy o Planie Strategicznym), o powierzchni co najmniej 0,1 ha oraz doprecyzowano zasady stosowania tej definicji w przypadku obszaru objętego zobowiązaniem ekologicznym z uprawami sadowniczymi, a także doprecyzowano kwestię elementów krajobrazu wliczanych do powierzchni obszaru objętego zobowiązaniem ekologicznym w kontekście przepisów wydanych na podstawie art. 26 ust. 4 ustawy o Planie Strategicznym.

W § 10 rozporządzenia, doprecyzowano rodzaje użytków rolnych, do których mogą być przyznane płatności ekologiczne.

Zgodnie z powyższymi przepisami, płatności ekologiczne mogą być przyznane:

1) do gruntów ornych - w przypadku Pakietu 1. Uprawy rolnicze, Pakietu 2. Uprawy warzywne, Pakietu 3. Uprawy zielarskie, Pakietu 5. Uprawy jagodowe, Pakietu 7. Uprawy paszowe na gruntach ornych oraz Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi (na gruntach ornych, na których są uprawiane rośliny wymienione w części I-III, V i VII tabeli załącznika nr 4 do rozporządzenia),

2) do trwałych użytków zielonych - w przypadku Pakietu 8. Trwałe użytki zielone, ale także w przypadku Pakietu 7. Uprawy paszowe na gruntach ornych, jeśli w trakcie realizacji tych pakietów grunty orne, na których jest uprawiana mieszanka wieloletnia traw albo mieszanka wieloletnia traw z bobowatymi drobnonasiennymi, stały się trwałymi użytkami zielonymi oraz w przypadku Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi (w przypadku tego pakietu do powierzchni stanowiącej nie więcej niż 20% powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie);

3) do sadów, w których są uprawiane drzewa lub krzewy z gatunków wymienionych w załączniku nr 4 do rozporządzenia. Dotyczy to Pakietu 4. Podstawowe uprawy sadownicze oraz Pakietu 6. Ekstensywne uprawy sadownicze oraz Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi, przy czym w przypadku tego pakietu do sadów w których uprawiane są drzewa lub krzewy z gatunków wymienionych w VI tabeli załącznika nr 4 do rozporządzenia płatności ekologiczne będą przyznawane do powierzchni nie większej niż 20% powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie

Odpowiadają one kategoriom zobowiązań ekologicznych określonych w § 4 ust. 1.

Natomiast płatności ekologiczne do wszystkich ww. rodzajów użytków rolnych będą przyznawane w przypadku ubiegania się rolnika o płatności ekologiczne w ramach Pakietu 10. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą.

W § 11 ust. 1-3 rozporządzenia, wskazano, że wysokość płatności ekologicznych w danym roku ustala się jako iloczyn stawek płatności za hektar gruntu i powierzchni gruntów, do których przysługują płatności ekologiczne, po uwzględnieniu kar za naruszenie warunków przyznawania płatności ekologicznych lub kar z tytułu nieprzestrzegania wymogów określonych dla interwencji. Wysokości stawek płatności ekologicznych, dla poszczególnych pakietów, zostały określone w załączniku nr 8 do rozporządzenia.

Przy ustalaniu wysokości płatności ekologicznych przysługującej do powierzchni obszaru objętego zobowiązaniem ekologicznym położonego na danej działce referencyjnej uwzględnia

się powierzchnię tego obszaru, nie większą jednak niż maksymalny kwalifikowalny obszar, o którym mowa w art. 2 ust. 7 lit. a rozporządzenia Komisji (UE) 2022/1172.

W § 11 ust. 4 określono ogólną zasadę przyznawania płatności ekologicznych w ramach Pakietu 7. Uprawy paszowe na gruntach ornych, Pakietu 8. Trwałe użytki zielone oraz Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi (w odniesieniu do gruntów z uprawami, dla których warunkiem przyznania płatności jest posiadanie zwierząt). Płatności ekologiczne będą przyznawane do powierzchni nie większej niż powierzchnia ustalona jako ilorzaz liczby zwierząt posiadanych przez rolnika i przeliczonej na DJP i współczynnika 0,5. Oznacza to, że rolnik otrzyma płatności do takiej powierzchni, do jakiej „starczy” mu posiadanych zwierząt.

W § 11 ust. 5 określono zasadę przyznawania płatności ekologicznych do gruntów ornych z uprawami paszowymi (Pakiet 7.) przy jednoczesnym prowadzeniu takich upraw na gruntach w okresie konwersji oraz gruntach z zakończonym okresem konwersji w przypadku gdy rolnikowi nie starcza zwierząt aby przyznać płatności ekologiczne do całej powierzchni w ramach Pakietu 7. W takich przypadkach w pierwszej kolejności będą przyznawane płatności do gruntów w okresie konwersji.

W § 11 ust. 6-10 określono, że przy wyliczaniu płatności ekologicznych w ramach Pakietu 7. Uprawy paszowe na gruntach ornych, Pakietu 8. Trwałe użytki zielone oraz Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi (w odniesieniu do gruntów z uprawami, dla których warunkiem przyznania płatności jest posiadanie zwierząt) mogą zostać uwzględnione zwierzęta będące w posiadaniu innego rolnika ubiegającego się o przyznanie płatności ekologicznych, którego grunty, do których ubiega się o przyznanie tych płatności, są położone na terenie tej samej gminy lub gminy z nią sąsiadującej lub jego małżonka, jeżeli odpowiednio rolnik ten lub jego małżonek wyraził na to zgodę. Określono tu również zasady postępowania w przypadku, kiedy pomimo uwzględnienia zwierząt innego rolnika, ich liczba nie pozwala na przyznanie płatności ekologicznych w ramach Pakietu 7. Uprawy paszowe na gruntach ornych, Pakietu 8. Trwałe użytki zielone oraz Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi wszystkim rolnikom ubiegającym się o takie płatności.

W § 12 określono zasady przyznawania płatności ekologicznych odpowiednio do gruntów w okresie konwersji oraz gruntów z zakończonym okresem konwersji jeżeli na takich gruntach jest realizowany Pakiet 4. Podstawowe uprawy sadownicze oraz Pakiet 6. Ekstensywne uprawy sadownicze. W takich przypadkach płatności ekologiczne będą przyznawane według stawek płatności dla Pakietu 4. odnoszących się odpowiednio do gruntów w okresie konwersji oraz gruntów z zakończonym okresem konwersji.

W § 13 określono zasady przyznawania płatności ekologicznych do gruntów w okresie konwersji. Ponieważ stawki płatności do gruntów w okresie konwersji są wyższe i należy również unikać wspierania gruntów objętych zbyt długimi okresami konwersji płatności ekologiczne z zastosowaniem stawek płatności odnoszących się do gruntów w okresie konwersji będą wypłacane nie dłużej niż przez pierwsze 3 lata realizacji zobowiązania ekologicznego, a w przypadku gdy okres konwersji dla tych gruntów jest dłuższy niż pierwsze 3 lata realizacji tego zobowiązania – płatności ekologiczne będą przyznawane w wysokości ustalonej według stawek płatności odnoszących się do gruntów z zakończonym okresem konwersji.

W § 14 określono w jaki sposób na płatności ekologiczne w ramach interwencji wpływa otrzymane przez rolnika do danej powierzchni wsparcie w ramach PROW 2004-2006, PROW 2007-2013 oraz PROW 2014-2020. W takich przypadkach płatności ekologiczne będą przyznawane z uwzględnieniem stawek płatności odnoszących się do gruntów z zakończonym okresem konwersji pomimo tego, że takie powierzchnie gruntu znajdują się w okresie konwersji. Powyższy przepis jest wzorowany na dotychczasowych regulacjach stosowanych dla działania Rolnictwo ekologiczne PROW 2014-2020.

W § 15 rozporządzenia, wskazano, że w ramach interwencji – Rolnictwo ekologiczne, płatności ekologiczne są przyznawane w wysokości:

- 1) 100% stawek płatności – za powierzchnię gruntów od 0,1 ha do 50 ha;
- 2) 75% stawek płatności – za powierzchnię gruntów powyżej 50 ha do 100 ha;
- 3) 60% stawek płatności – za powierzchnię gruntów powyżej 100 ha.

Ponadto uregulowano sytuację, kiedy łączna powierzchnia gruntów, do której przysługują płatności ekologiczne w ramach wszystkich realizowanych pakietów, przekracza powierzchnię gruntów określoną w poszczególnych progach powierzchniowych mechanizmu degresywności (tj. 50 ha i 100 ha).

Zgodnie z uregulowaniami zawartymi w § 15 rozporządzenia, w przypadku realizacji więcej niż jednego pakietu, płatności ekologiczne są przyznawane:

- 1) w wysokości 100% stawek płatności – jeżeli łączna powierzchnia gruntów, do której przysługują te płatności, nie przekracza powierzchni 50 ha;

2) w wysokości 100% stawek płatności do pierwszych 50 ha powierzchni gruntów oraz w wysokości 75% do pozostałej powierzchni – jeżeli łączna powierzchnia gruntów, do której przysługują te płatności, nie przekracza powierzchni 100 ha;

3) w wysokości 100% stawek płatności do pierwszych 50 ha powierzchni gruntów, w wysokości 75% do powierzchni kolejnych 50 ha oraz w wysokości 60% do pozostałej powierzchni – jeżeli łączna powierzchnia gruntów, do której przysługują te płatności, przekracza 100 ha.

Powierzchnia w ramach danego pakietu, do której przysługują płatności w określonej wysokości stawek płatności (tj. 100%, 75% i 60%) stanowi iloczyn powierzchni gruntów, za którą w ramach realizowanych pakietów można przyznać płatność ekologiczną z uwzględnieniem określonej wysokości stawki płatności, oraz procentowego udziału powierzchni gruntów, do której przysługują płatności ekologiczne w ramach danego pakietu, w łącznej powierzchni gruntów, do której przysługują płatności ekologiczne w ramach wszystkich realizowanych pakietów. Sposób wyliczania tej powierzchni gruntów przedstawiono na poniższym przykładzie.

Rolnik deklaruje 70 ha gruntów w ramach Pakietu 2. Uprawy warzywne oraz 150 ha gruntów w ramach Pakietu 4. Podstawowe uprawy sadownicze, co daje w sumie powierzchnię 220 ha gruntów objętą działaniem.

1. Wyliczamy współczynnik procentowy udziału poszczególnych pakietów w łącznej powierzchni, na której są one realizowane, wynoszącej 220 ha gruntów (70 ha + 150 ha):

- Pakiet 2. - $70 \text{ ha} / 220 \text{ ha} = 31,82\%$

- Pakiet 4. - $150 \text{ ha} / 220 \text{ ha} = 68,18\%$.

2. Ustalamy, do jakiej powierzchni gruntów przysługuje wsparcie ze 100% stawkami płatności - wsparcie to będzie przysługiwało do pierwszych 50 ha powierzchni gruntów objętej ww. pakietami, tj. do limitu określonego w mechanizmie degresywności (100% stawek płatności – za powierzchnię od 0,1 ha do 50 ha).

- Pakiet 2. $(50 \text{ ha} \times 31,82\%) = 15,91 \text{ ha}$

- Pakiet 4. $(50 \text{ ha} \times 68,18\%) = 34,09 \text{ ha}$

Zgodnie z powyższym w przypadku:

- Pakietu 2. do 15,91 ha powierzchni gruntów zostanie przyznane wsparcie ze 100% stawkami płatności;

- Pakietu 4. - do 34,09 ha powierzchni gruntów zostanie przyznane wsparcie ze 100% stawkami płatności.

3. Ustalamy, do jakiej powierzchni gruntów przysługuje wsparcie z 75% stawkami płatności - wsparcie to będzie przysługiwało do kolejnych 50 ha powierzchni gruntów objętej ww. pakietami, tj. do limitu określonego w mechanizmie degresywności (75% stawek płatności – za powierzchnię gruntów powyżej 50 ha do 100 ha).

- Pakiet 2. (50 ha x 31,82%) = 15,91 ha

- Pakiet 4. (50 ha x 68,18%) = 34,09 ha

Zgodnie z powyższym, w przypadku:

- Pakietu 2. do 15,91 ha powierzchni gruntów zostanie przyznane wsparcie z 75% stawkami płatności;

- Pakietu 4. do 34,09 ha powierzchni gruntów zostanie przyznane wsparcie z 75% stawkami płatności.

4. Ustalamy, do jakiej powierzchni gruntów przysługuje wsparcie z 60% stawkami płatności - wsparcie to będzie przysługiwało do pozostałej powierzchni objętej ww. pakietami, tj. do limitu określonego w mechanizmie degresywności (60% stawek płatności – za powierzchnię gruntów powyżej 100 ha).

- Pakiet 2. (70 ha - 15,91 ha – 15,91 ha) = 38,18 ha

- Pakiet 4.1.1. (150 ha – 34,09 ha – 34,09 ha) = 81,82 ha

Zgodnie z powyższym, w przypadku:

- Pakietu 2. do 38,18 ha powierzchni gruntów zostanie przyznane wsparcie z 60% stawkami płatności;

- Pakietu 4. do 81,82 ha powierzchni gruntów zostanie przyznane wsparcie z 60% stawkami płatności.

Jeżeli rolnik będzie jednocześnie ubiegał się o płatności ekologiczne w ramach Pakietu 10. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą, to płatności w ramach tego pakietu będą przysługiwały do wyżej wyliczonych powierzchni w ramach poszczególnych pozostałych pakietów i w ramach poszczególnych progów degresywności.

W § 16 rozporządzenia, wprowadzono możliwość uzyskania przez rolnika corocznej refundacji kosztów transakcyjnych związanych z poniesionymi przez niego kosztami kontroli gospodarstwa ekologicznego. Koszty transakcyjne ustala się zgodnie z załącznikiem nr 9 do rozporządzenia, z tym że kwota przeznaczona na refundację kosztów transakcyjnych nie może być wyższa niż 20% wysokości płatności ekologicznych.

Jednocześnie rolnik nie może uzyskać refundacji kosztów transakcyjnych w ramach interwencji – Rolnictwo ekologiczne” jeżeli jest również beneficjentem działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, czyli działania „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” w zakresie poddziałania „Wsparcie dla nowych uczestników systemów jakości”, w części dotyczącej rolnictwa ekologicznego.

Przepis ten ma na celu uniknięcie podwójnego finansowania w tym zakresie.

Koszty transakcyjne z tytułu kontroli gospodarstwa ekologicznego są nienależne w przypadku odmowy płatności ekologicznych z tytułu niespełnienia warunków kwalifikowalności w odniesieniu do pakietu, z tytułu którego mogłyby zostać przyznane.

W § 17 rozporządzenia określono, co zawiera wniosek o przyznanie płatności ekologicznych oraz terminy składania tego wniosku i ewentualnych zmian do tego wniosku, które to terminy odnoszą się do tych określonych w art. 60 ust. 1 ustawy o Planie Strategicznym.

Ww. wniosek, poza elementami poza elementami, o których mowa w art. 57 ustawy o Planie Strategicznym, zawiera: oświadczenie o położeniu działek referencyjnych, oświadczenie o sposobie użytkowania działek referencyjnych w ramach zobowiązania ekologicznego, zawierające w szczególności wskazanie pakietu realizowanego na danej działce referencyjnej, roślin uprawnych uprawianych na tych powierzchniach. Wniosek zawiera również oświadczenia oraz informacje, jakie powinny być zawarte we wniosku o przyznanie podstawowego wsparcia dochodów do celów zrównoważoności, o którym mowa w art. 20 pkt 1 lit a ustawy o Planie Strategicznym, określone w przepisach tej ustawy lub w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ust. 1 tej ustawy, a także oświadczenia i zobowiązania rolnika związane z realizacją zobowiązania ekologicznego oraz informację o załącznikach dołączonych do wniosku.

Ponadto w § 17 ust. 2 rozporządzenia zostało określone, że rolnik ma możliwość w ramach danego pakietu deklarowania we wniosku tzw. „uprawy wielogatunkowej”. Przez taką uprawę należy rozumieć co najmniej dwie różne uprawy lub dwa różne gatunki roślin uprawnych uprawiane w ramach danego pakietu, pod warunkiem że zajmują łącznie zwarty obszar o powierzchni co najmniej 0,1 ha. Natomiast w § 17 ust. 3 wskazano wyjątki kiedy nie jest możliwe deklarowanie ww. uprawy wielogatunkowej.

W § 17 ust. 4 i 5 określono odpowiednio sposób i termin składania wniosków o przyznanie płatności ekologicznych oraz dopuszczalny termin składania zmian do już złożonych wniosków. Natomiast w § 17 ust. 6 określono obowiązki rolnika w przypadku gdy nie zamierza on ubiegać się w danym roku o przyznanie kolejnych płatności ekologicznych do określonych gruntów objętych zobowiązaniem ekologicznym. W takim przypadku zamiast wniosku o ich przyznanie składa, na formularzu udostępnionym przez Agencję, informację o tych gruntach oraz o pakiecie realizowanym na tych gruntach i ich powierzchni. W § 17 ust. 7 określono natomiast, że rolnik ma obowiązek informowania właściwego kierownika biura powiatowego Agencji, o wszystkich zmianach w zakresie informacji wskazanych we wniosku o przyznanie płatności ekologicznych, do dnia wydania decyzji w sprawie o przyznanie tych płatności.

BŁĘDY OCZYWISTE

Biorąc pod uwagę, że rolnik składa na jednym formularzu wnioski o wsparcie w ramach różnych systemów płatności, oczywiste jest, że taki „wspólny wniosek” powinien zawierać tylko elementy wspólne lub zbieżne dla różnych systemów wsparcia. Dlatego też, konieczne było określenie dodatkowych, specyficznych dokumentów, jakie są wymagane dla konkretnego rodzaju płatności. Z tego też względu, konieczne jest wskazanie specyficznych dokumentów dla interwencji – Rolnictwo ekologiczne, jakie są dołączane przez rolnika do wniosku o przyznanie płatności ekologicznych.

W związku z powyższym w § 18 ust. 1 pkt 1 określono że, w przypadku gdy rolnik nie spełnia warunku posiadania zwierząt na potrzeby realizacji Pakietów 7., 8. lub 9., dołącza do wniosku oświadczenie z kim spełnia ten warunek. Natomiast w przypadku uwzględnienia zwierząt innego rolnika przy ustalaniu wysokości płatności ekologicznych w ramach Pakietów 7., 8. lub 9. rolnik dołącza oświadczenie zawierające zgodę innego rolnika lub rolników na uwzględnienie ich zwierząt. W § 18 ust. 2 rozporządzenia wskazano, że w przypadku użyczenia rolnikowi przez małżonka zwierząt na potrzeby realizacji pakietów 7, 8 lub 9, składa on wraz z wnioskiem pisemną zgodę o tym użyczeniu, natomiast w przypadku kiedy inny rolnik lub małżonek innego rolnika wyraził zgodę na uwzględnienie zwierząt innego rolnika przy

ustalaniu wysokości płatności ekologicznych rolnik dołącza do wniosku pisemną zgodę tego innego rolnika lub małżonka innego rolnika.

W § 19 rozporządzenia wskazano, że we wniosku o przyznanie płatności ekologicznych (tj. wniosku geoprzestrzenny) rolnik zaznacza granice obszarów objętych zobowiązaniem ekologicznym położonych na działkach referencyjnych.

Natomiast w § 19 w ust. 2–8 uregulowano również obowiązki rolnika w zakresie: składania do ARiMR kopii stron planu działalności ekologicznej (tj. do dnia 15 lipca roku, w którym podjął zobowiązanie ekologiczne lub analogicznym terminie w przypadku zmian w planie działalności ekologicznej); kopii świadectwa oceny polowej materiału siewnego wydanego na podstawie przepisów o nasiennictwie lub zaświadczenia o wydaniu takiego świadectwa wydane przez właściwego ze względu na położenie plantacji nasiennej wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa, lub oświadczenia sporządzonego na formularzu udostępnionym przez Agencję o posiadaniu plantacji nasiennej rośliny dwuletniej lub wieloletniej – w pierwszym roku uprawy tej rośliny (do dnia do dnia 30 listopada roku, w którym rolnik złożył wniosek o przyznanie płatności ekologicznych), informowania ARiMR, o zamiarze zaprzestania uprawy krzewów w ramach Pakietów 4., 6. lub 9 zgodnie z § 8 ust. 16 rozporządzenia (tj. najpóźniej w terminie 30 dni przed tym zaprzestaniem); oświadczenia o rodzaju uprawianej na danym gruncie uprawy w ramach Pakietu 4–6, dacie nasadzenia tej uprawy oraz rodzaju podkładki.

Proponowane przepisy § 20–28 określają sposób, tryb i formę przejęcia zobowiązania ekologicznego i są analogiczne jak dla rozwiązań przyjętych w tym zakresie w ramach działania Rolnictwo ekologiczne PROW 2014-2020. Przepisy te określają sposób, tryb i formę przejęcia zobowiązania ekologicznego w przypadku:

1) śmierci rolnika - która nastąpiła zarówno w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie pierwszych płatności ekologicznych do dnia doręczenia decyzji w sprawie przyznania tych płatności, jak i śmierci rolnika, która nastąpiła po doręczeniu decyzji w sprawie przyznania pierwszych płatności ekologicznych,

2) rozwiązania albo przekształcenia rolnika lub wystąpienia innego zdarzenia prawnego, w wyniku których zaistniało następstwo prawne, zarówno w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie pierwszych płatności ekologicznych do dnia doręczenia decyzji jak i rozwiązania albo przekształcenia rolnika lub wystąpienia innego zdarzenia prawnego, w wyniku których

zaistniało następstwo prawne, które nastąpiło po doręczeniu decyzji w sprawie przyznania pierwszych płatności ekologicznych,

3) przeniesienia, w wyniku umowy sprzedaży, dzierżawy lub innej umowy, posiadania gruntów objętych wnioskiem o przyznanie pierwszych płatności ekologicznych złożonym przez rolnika, zarówno w okresie od dnia złożenia tego wniosku do dnia doręczenia decyzji, jak i po doręczeniu decyzji w sprawie przyznania pierwszych płatności ekologicznych wraz z określeniem skutków prawnych nie dotrzymania odpowiedniego sposobu, trybu i formy przejęcia lub przekształcenia zobowiązania ekologicznego, a także określają zasady realizacji przejętego zobowiązania ekologicznego, w przypadku gdy przejmujący zobowiązanie ekologiczne jest także beneficjentem interwencji – Rolnictwo ekologiczne.

Powyższe przepisy określają odrębne reguły przyznawania płatności w zależności od daty danego zdarzenia prawnego (śmierć rolnika, następstwo prawne, przekazanie gospodarstwa). Różnicują one tryb postępowania, w zależności od tego, czy dane zdarzenie prawne miało miejsce przed doręzeniem decyzji o przyznaniu pierwszych czy kolejnych płatności ekologicznych, czy też już po doręczeniu tych decyzji jednakże przed dokonaniem płatności.

Zgodnie z ww. przepisami, spadkobierca rolnika, jego następca prawny albo nowy posiadacz gospodarstwa rolnego może, na swój wniosek, wstąpić do toczącego się postępowania na miejsce wnioskodawcy.

Następca prawny rolnika, któremu zostały przyznane pierwsze płatności ekologiczne, oraz nowy posiadacz gospodarstwa rolnego, aby skutecznie przejąć zobowiązanie ekologiczne rolnika i uzyskać uprawnienie do ubiegania się z tego tytułu o kolejne płatności powinien złożyć wniosek o przyznanie kolejnych płatności ekologicznych albo wstąpić na miejsce rolnika do toczącego się postępowania w sprawie przyznania kolejnych płatności, w zależności od tego, kiedy nastąpiło zdarzenie powodujące następstwo prawne albo kiedy zostało przeniesione posiadanie gruntów należących do rolnika.

Warunki wstąpienia na miejsce strony do toczącego się postępowania oraz warunki przyznania kolejnych płatności ekologicznych w sytuacjach określonych w powyższych przepisach co do zasady pozostały takie same, jak w przepisach stosowanych w ramach działania Rolnictwo ekologiczne PROW 2014-2020.

Pozostawiono tu również podstawowy warunek przyznania kolejnych płatności ekologicznych, tj. przejęcie zobowiązania ekologicznego oraz zobowiązanie do zapłaty na rzecz Agencji kwoty płatności ekologicznych, uzyskanej przez rolnika, któremu została

przyznana ta płatność, jaką ten byłby obowiązany zwrócić, gdyby w trakcie realizacji zobowiązania ekologicznego wystąpiły okoliczności powodujące konieczność zwrotu płatności, przy czym w przypadku spadkobiercy rolnika nie jest wymagane zobowiązanie do zapłaty, o którym mowa powyżej. Odstąpienie od takiego zobowiązania wynika z faktu, że śmierć rolnika jest okolicznością nadzwyczajną, której wystąpienie daje podstawę do odstąpienia od ustalania kwoty nienależnej z tytułu zaniechania realizacji zobowiązania.

W przepisach została ujęta też kwestia dalszej realizacji zobowiązania ekologicznego przez rolnika, który realizuje własne zobowiązanie i jest:

1) spadkobiercą innego rolnika, który złożył wniosek o przyznanie pierwszych płatności ekologicznych lub realizował zobowiązanie ekologiczne;

2) zapisobiercą windykacyjnym, który w wyniku śmierci innego rolnika nabył, jako przedmiot zapisu windykacyjnego: grunty objęte wnioskiem o przyznanie pierwszych płatności ekologicznych złożonym przez tego rolnika objęte zobowiązaniem ekologicznym podjętym przez tego rolnika lub prawo majątkowe, z którym łączy się posiadanie gruntów,

3) innym następcą prawnym rolnika, który złożył wniosek o przyznanie pierwszych płatności ekologicznych lub realizował zobowiązanie ekologiczne;

4) nowym posiadaczem gruntów objętych wnioskiem o przyznanie pierwszych płatności ekologicznych, złożonym przez innego rolnika, lub objętych zobowiązaniem ekologicznym podjętym przez tego rolnika.

W przepisach zostały uregulowane również kwestie dalszych praw do płatności ekologicznych, w przypadku gdy po doręczeniu decyzji w sprawie tych płatności nastąpiły pewne okoliczności lub zdarzenie prawne.

W przypadku śmierci rolnika, do którego wspomniana decyzja została skierowana, jego spadkobiercy przysługują prawa, które przysługiwałyby spadkodawcy jako stronie postępowania. Przy czym, jeżeli prawa, które przysługiwałyby spadkodawcy jako stronie postępowania, przysługują kilku spadkobiercom, prawa te wykonuje ten spadkobierca, na którego pozostali spadkobiercy wyrazili pisemną zgodę. Ponadto, zgodnie z tymi przepisami, w przypadku gdy w decyzji, o której mowa powyżej, zostały przyznane płatności ekologiczne, płatności te są wypłacane spadkobiercy. Niemniej jednak, w przypadku gdy przyznane płatności nie zostały przekazane na rachunek bankowy rolnika lub rachunek rolnika prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, jego spadkobierca składa wniosek o wypłatę tych płatności do kierownika biura powiatowego Agencji, do którego został

złożony wniosek o przyznanie tych płatności przez rolnika (pod warunkiem, że spadkobierca akceptuje należność określoną w decyzji). W związku z powyższym, w dalszej części przepisów zostały szczegółowo określone terminy składania wniosku przez spadkobiercę rolnika oraz niezbędne czynności, jakie powinien w takim przypadku wykonać spadkobierca rolnika, m.in. w zakresie złożenia odpowiedniego wniosku i dołączenia dokumentów do wniosku.

Analogiczne rozwiązania przyjęto dla przypadków, w których po doręczeniu decyzji w sprawie płatności rolnik, do którego ta decyzja została skierowana, został rozwiązany albo przekształcony albo wystąpiło inne zdarzenie prawne, w wyniku którego zaistniało następstwo prawne (z wyłączeniem śmierci rolnika). Jeżeli nastąpi takie zdarzenie prawne, to następcy prawnemu przysługują prawa, które przysługiwałyby temu rolnikowi jako stronie postępowania. Natomiast, w sytuacji, gdy płatności ekologiczne nie zostały przekazane na rachunek bankowy rolnika lub rachunek rolnika prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej (rozwiązanego, przekształconego lub objętego innym zdarzeniem prawnym), jego następca prawny, składa wniosek o wypłatę tych płatności (pod warunkiem, że akceptuje należność określoną w decyzji) do kierownika biura powiatowego Agencji, do którego został złożony wniosek o przyznanie tych płatności przez rolnika (wniosek jest składany w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia temu rolnikowi tej decyzji).

Powyższe rozwiązania wynikają z dotychczasowych doświadczeń z wdrażania działania Rolnictwo ekologiczne PROW 2014-2020, które wskazują, że przyjęte rozwiązania są prawidłowe.

W § 29 uregulowano, że przypadku przeniesienia posiadania gruntów objętych zobowiązaniem ekologicznym podjętym przez rolnika, nowy posiadacz tych gruntów może przejąć to zobowiązanie lub część tego zobowiązania odpowiadającą przekazanym gruntom na pozostały okres lub zobowiązanie to może wygasnąć, a w odniesieniu do okresu, w którym to zobowiązanie było realizowane, nie nakłada się kar.

Regulacje wskazane w § 30–44 określają system kar jaki został ustanowiony na potrzeby przyznawania płatności ekologicznych. Zgodnie z §30–42, system ten obejmuje: kary za zadeklarowanie we wniosku o przyznanie płatności ekologicznych większej powierzchni niż powierzchnia obszaru zatwierdzonego; kary z tytułu nieprzestrzegania wymogów określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia (w tym odrębnie kary za uprawy wielogatunkowych oraz zobowiązań w ramach Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi) oraz kary z tego tytułu w odniesieniu do płatności otrzymanych w latach poprzednich; kary za

powtarzalność w nieprzestrzeganiu wymogów określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia; kary z tytułu nie prowadzenia rejestru działalności ekologicznej i nie kompletności tego rejestru; kary z tytułu nie posiadania planu działalności ekologicznej, nie sporządzania tego planu oraz jego kompletności; kary z tytułu nie złożenia oświadczenia o zaprzestaniu uprawy krzewów, o którym mowa w § 19 ust. 8; kary z tytułu nie złożenia oświadczenia o rodzaju uprawianej na danym gruncie uprawy w ramach Pakietu 4–6, dacie nasadzenia tej uprawy oraz rodzaju podkładki. Natomiast w § 43 określono kolejność stosowania poszczególnych kar. Analogicznie do działania Rolnictwo ekologiczne PROW 2014-2020 zastosowano tu proporcjonalny system zmniejszeń płatności, który odnosi się do procentowego udziału powierzchni, na której wystąpiło uchybienie w stosunku do powierzchni obszaru, na którym powinny być przestrzegane dane wymogi w ramach danego pakietu, z zastosowaniem współczynników dotkliwości danego uchybienia i współczynników trwałości tego uchybienia, zgodnie z załącznikiem nr 10 do rozporządzenia. Zmniejszenie płatności ekologicznych, w części dotyczącej danego pakietu, dokonywane jest o kwotę stanowiącą iloczyn iloczynu współczynnika dotkliwości danego uchybienia i współczynnika trwałości tego uchybienia określonych w załączniku nr 10 do rozporządzenia oraz kwoty stanowiącej iloczyn wysokości płatności, jaka przysługiwałaby w ramach danego pakietu, gdyby rolnik przestrzegał tych wymogów, oraz procentowego stosunku powierzchni obszaru, na którym stwierdzono to uchybienie, do powierzchni obszaru, na którym powinny być przestrzegane te wymogi w ramach danego pakietu.

W § 44 określono odstępstwo od stosowania kar, które będzie miało zastosowanie, jeżeli miałyby być zastosowane w związku z informacjami podanymi we wniosku o przyznanie płatności ekologicznych, a które uległy zmianie i wnioskodawca poinformował o tej zmianie zgodnie z § 17 ust. 7, pod warunkiem, że taka zmiana informacji we wniosku nie świadczy o popełnieniu uchybienia w przestrzeganiu przez rolnika warunków i wymogów w ramach zobowiązania ekologicznego i Agencja nie powiadomiła wcześniej rolnika o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub o jakichkolwiek niezgodnościach we wniosku o przyznanie tych płatności.

W § 45 uregulowano kwestię przyznawania rolnikowi kosztów transakcyjnych poniesionych z tytułu kontroli gospodarstwa ekologicznego w przypadku jednoczesnego realizowania w gospodarstwie zobowiązania ekologicznego oraz zobowiązania ekologicznego PROW. W takich przypadkach wysokość kwoty przeznaczonej na refundację kosztów transakcyjnych poniesionych z tytułu kontroli gospodarstwa ekologicznego nie może

przekraczać 20% sumy płatności ekologicznych oraz płatności ekologicznych PROW. Kwota ta będzie stanowiła iloczyn limitu kwotowego dla gospodarstwa o określonej powierzchni (z załącznika nr 9 do rozporządzenia) oraz procentowego udziału płatności ekologicznych oraz płatności ekologicznych PROW w sumie przysługujących rolnikowi płatności.

Biorąc pod uwagę, że oczekiwanym terminem wejścia w życie rozporządzenia będzie dzień 15 marca 2023 r., to w § 46 określono, że w 2023 r. na potrzeby weryfikacji spełnienia warunku posiadania zwierząt będzie brany pod uwagę okres od dnia 15 marca 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

W § 47 określono zasady przyznawania płatności ekologicznych w 2023 r. w przypadku gdy część obszaru objętego zobowiązaniem ekologicznym zostanie wykorzystana przez rolnika na potrzeby wypełnienia normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska GAEC 8, wymienionej w załączniku III do rozporządzenia 2021/2115, w zakresie minimalnego udziału powierzchni użytków rolnych wykorzystanej na elementy lub obszary nieprodukcyjne, rozumiane jako grunty ugorowane, na których nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona produkcja rolna, w tym wypas i koszenie, w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca, a które w zostały w 2023 r. wykorzystane do uprawy roślin, z wyłączeniem kukurydzy, soi i zagajników o krótkiej rotacji (tj. zgodnie z odstępstwem przewidzianym w art. 1 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1317 z dnia 27 lipca 2022 r. ustanawiającego odstępstwa od rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 w odniesieniu do stosowania norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (norm GAEC) 7 i 8 w odniesieniu do roku składania wniosków 2023 (Dz. Urz. UE L 199 z 28.07.2022, str. 1)). W takich przypadkach płatności ekologiczne będą przyznawane do ww. gruntów pomimo ich wykorzystania na potrzeby wypełnienia normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska GAEC 8 oraz nie będą stosowane kary, o których mowa w § 30–42.

Biorąc pod uwagę, że rozporządzenie może wejść w życie po rozpoczęciu terminu na składanie wniosków o przyznanie płatności ekologicznych (tj. po dniu 15 marca 2023 r.), w § 48 określono, że w odniesieniu do wniosków o przyznanie płatności ekologicznych złożonych w okresie od dnia 15 marca 2023 r. do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy tego rozporządzenia.

W § 49 rozporządzenia wskazano, że projektowane rozporządzenie powinno wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Należy jednak zaznaczyć, że jego ogłoszenie

powinno nastąpić przed dniem 15 marca 2023 r., tj. datą określoną jako początkowa data składania przez rolników wniosków o przyznanie płatności.

Rozporządzenie zawiera 10 załączników:

1) załącznik nr 1. „Minimalne wymagania dotyczące stosowania nawozów i środków ochrony roślin, a także inne odpowiednie wymagania obowiązkowe” – wskazuje wymagania, których rolnik musi przestrzegać w zakresie stosowania nawozów i środków ochrony roślin oraz innych odpowiednich wymogów obowiązkowych, a także obszar, na którym powinny być przestrzegane wymagania.

2) załącznik nr 2. „Wymagania dla poszczególnych pakietów” – zawiera m.in. wymóg wspólny dla wszystkich pakietów, tj.: odpowiednie przeznaczenie zbioru – zgodnie z przepisem, rolnik zobowiązany jest aby realizując konkretny pakiet, produkcję uzyskaną w ramach realizacji tego pakietu przeznaczać na konkretnie wskazane w rozporządzeniu cele, co potwierdzone jest odpowiednimi dokumentami.

W ust. 2 i 8 tego załącznika, wskazano również wymagania dodatkowe dla poszczególnych pakietów.

Wymagania w ramach konkretnych pakietów zawarte w załączniku wynikają z postanowień Planu Strategicznego;

3) załącznik nr 3. „Zawartość planu działalności ekologicznej” – określa zawartość planu działalności ekologicznej w podziale na część ogólną, szczegółową oraz załączniki do planu działalności ekologicznej. Załącznik ten określa jedynie wybrane elementy planu działalności ekologicznej, który sporządzony być musi na formularzu udostępnionym przez Agencję;

4) załącznik nr 4. „Wykaz roślin objętych płatnością ekologiczną” – określa rośliny, do których może zostać przyznana płatność ekologiczna w ramach poszczególnych pakietów interwencji – Rolnictwo ekologiczne.

5) załącznik nr 5. „Wykaz zwierząt, których posiadanie stanowi warunek przyznania płatności ekologicznej w ramach niektórych pakietów” – zawiera listę zwierząt, których posiadanie stanowi warunek przyznania płatności ekologicznych w ramach Pakietu 7. Uprawy paszowe na gruntach ornych, Pakietu 8. Trwałe użytki zielone i Pakietu 10. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą.

6) załącznik nr 6. „Współczynnik przeliczania zwierząt na DJP na potrzeby spełniania warunku posiadania zwierząt i przyznawania płatności ekologicznej w ramach Pakietu 7.

Uprawy paszowe na gruntach ornych, Pakietu 8. Trwałe użytki zielone, Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi – w odniesieniu do gruntów, na których uprawiane są rośliny wymienione w części vii tabeli załącznika nr 4 do rozporządzenia oraz trwałych użytków zielonych objętych zobowiązaniem w ramach tego pakietu oraz w ramach Pakietu 10. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą”. Zaproponowane w załączniku sposoby przeliczania sztuk zwierząt na DJP są oparte na doświadczeniach z wdrażania działania rolnictwo ekologiczne PROW 2014-2020 oraz przepisach rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przyjęcia "Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu";

7) załącznik nr 7. „Minimalna obsada drzew, krzewów i wybranych upraw jagodowych w ramach Pakietu 4. Uprawy sadownicze, Pakietu 5. Uprawy jagodowe i Pakietu 6. Ekstensywne uprawy sadownicze” – określa minimalną obsadę drzew, krzewów owocowych i wybranych upraw jagodowych objętych płatnością ekologiczną;

8) załącznik nr 8. „Wysokość stawek płatności ekologicznych” – określa wysokości stawek płatności ekologicznych dla poszczególnych pakietów interwencji Rolnictwo ekologiczne z rozróżnieniem na stawki płatności dla gruntów w okresie konwersji oraz stawki płatności dla gruntów z zakończonym okresem konwersji;

9) załącznik nr 9. „Koszty transakcyjne” – określa wysokości kwoty przeznaczonej na refundację kosztów transakcyjnych w zależności od powierzchni gospodarstwa podlegającej kontroli upoważnionej jednostki certyfikującej. Wysokość kosztów transakcyjnych jest wypadkową zapisów w Planie Strategicznym, wynikających z przepisów rozporządzenia nr 2021/2115 oraz rzeczywistych kosztów kontroli w wykonywanych przez upoważnione jednostki certyfikujące;

10) załącznik nr 10. „Wysokość współczynników dotkliwości uchybienia oraz współczynników trwałości uchybienia stosowanych do dokonywania zmniejszeń płatności ekologicznych” – określa współczynniki procentowe dotkliwości i trwałości oraz iloczyny tych współczynników w odniesieniu do wszystkich uchybień dla pakietów interwencji – Rolnictwo ekologiczne. Współczynniki stanowią podstawę do naliczania zmniejszeń płatności ekologicznych za poszczególne uchybienia.

Wejście w życie przepisów rozporządzenia może wpłynąć na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza

mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, jeżeli podmioty te realizują lub podejmą się realizacji zobowiązań ekologicznych.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia go organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu w trybie § 27 ust. 4 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych, dlatego też projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia wraz z dokumentami dotyczącymi prac nad tym projektem został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

Rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia został ujęty w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w formie płatności ekologicznych w ramach Planu Strategicznego dla wspólnej polityki rolnej na lata 2023–2027</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Krzysztof Cieciora – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Beata Kowalczyk – Naczelnik Wydziału Płatności Ekologicznych i Dobrostanu zwierząt Departamentu Płatności Bezpośrednich, tel. 22 623 20 63, adres e-mail: beata.kowalczyk@minrol.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 8 marca 2023 r.</p> <p>Źródło: Upoważnienie ustawowe art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej</p> <p>Nr w wykazie prac: 498 (stan na dzień 28.02.2023 r.)</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Od 2023 roku zacznie obowiązywać Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, w ramach którego wdrożone zostaną odpowiednie interwencje, w tym interwencja – Rolnictwo ekologiczne. Prawidłowe wdrożenie Planu i jego interwencji wymaga utworzenia odpowiednich przepisów krajowych w randze ustawy oraz rozporządzeń wydanych na mocy tej ustawy (tj. przepisów wykonawczych). Kwestia prawidłowego wdrażania interwencji – Rolnictwo ekologiczne zostanie uregulowana w drodze rozporządzenia, a tym samym rolnicy będą mogli ubiegać się o płatności ekologiczne.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest przyjęcie odpowiednich przepisów krajowych (tj. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi) regulujących przyznawanie płatności ekologicznych dla rolników.

W projekcie rozporządzenia zostaną określone szczegółowe warunki i szczegółowy tryb przyznawania oraz wypłaty pomocy w ramach interwencji – Rolnictwo ekologiczne objętej Planem Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej na lata 2023–2027, w tym:

- 1) szczegółowe wymagania, jakie powinny spełniać wnioski o przyznanie płatności ekologicznych;
- 2) szczegółowe warunki lub tryb przyznawania płatności ekologicznych następcy prawnemu podmiotowi ubiegającego się o przyznanie tych płatności lub przejmującemu grunty stanowiące gospodarstwo w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy o Planie Strategicznym, lub jego części;
- 3) wysokość kar za naruszenie warunków przyznawania płatności ekologicznych lub kar z tytułu nieprzestrzegania wymogów określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia oraz kolejność naliczania tych kar;
- 4) stawki płatności ekologicznych.

Wejście w życie projektowanych przepisów umożliwi prawidłowe wdrożenie interwencji. Natomiast oczekiwany efekt proponowanego rozwiązania jest podejmowanie przez rolników zobowiązań w ramach tej interwencji.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Przepisy wspólnotowe regulujące wdrażanie w państwach członkowskich przepisów dotyczących realizacji zobowiązań w dziedzinie zarządzania, o których mowa w art. 70 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów

strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 6.12.2021, str. 1, z późn. zm.), w tym interwencji w zakresie wsparcia dla rolnictwa nie narzucają państwom członkowskim stosowania jednolitych rozwiązań. Przepisy wspólnotowe określają jedynie ramy prawne, w ramach których będą mogły poruszać się państwa członkowskie. Biorąc pod uwagę, że przepisy rozporządzenia nr 2021/2115 będą dopiero wdrażane do porządków prawnych państw członkowskich, należy oczekiwać, że w poszczególnych państwach UE zastosowane zostaną rozwiązania dostosowane do potrzeb tych państw.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Beneficjenci (rolnicy)	ok. 26 tys. (liczba beneficjentów interwencji – Rolnictwo ekologiczne)	Dane DPB MRiRW (szacunki na podstawie przewidywanej do wsparcia powierzchni w ramach interwencji z uwzględnieniem średniej powierzchni gospodarstwa ekologicznego)	Pozytywne. Stworzenie podstawy prawnej do realizacji przez rolników zobowiązań ekologicznych w ramach interwencji – Rolnictwo ekologiczne, a tym samym uzyskania wsparcia.
Agencja Płatnicza (ARiMR)		Konsultacje z ARiMR w ramach prac nad projektem rozporządzenia	Neutralne. Dostosowanie systemów informatycznych i procedur ARiMR do uregulowań wynikających z projektu rozporządzenia
Podmioty prowadzące działalność w zakresie doradztwa przy sporządzaniu dokumentacji niezbędnej do uzyskania płatności ekologicznej.	ok. 2 126 doradców rolniczych ze specjalizacją rolnośrodowiskową	Lista doradców rolniczych ze specjalizacją rolnośrodowiskową prowadzona przez CDR w Brwinowie – stan na dzień 08.03.2023 (https://doradca.cdr.gov.pl/lista.php?dr=rs_14)	Pozytywne. Pojawienie się grupy beneficjentów, która będzie potrzebowała doradztwa przy sporządzaniu dokumentacji niezbędnej do uzyskania płatności ekologicznych.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia został umieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do konsultacji publicznych z organizacjami i instytucjami takimi jak:

- 1) Augustowsko – Podlaskie Stowarzyszenie Eko-Rolników;
- 2) Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych;
- 3) Federacja Gospodarki Żywnościowej RP;
- 4) Federacja Przedsiębiorców Polskich;
- 5) Federacja Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych;

- 6) Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich;
- 7) Forum Związków Zawodowych;
- 8) Fundacja WWF Polska;
- 9) Grupa Producentów Ekologicznych „Dolina Gryki” Sp. z o.o.;
- 10) Instytut Gospodarki Rolnej;
- 11) Koalicji Żywa Ziemia;
- 12) Komitet Rolnictwa i Obrotu Rolnego Krajowej Izby Gospodarczej;
- 13) Konfederacja Lewiatan;
- 14) Krajowa Rada Izb Rolniczych;
- 15) Krajowa Rada Spółdzielcza;
- 16) Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych;
- 17) Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza;
- 18) Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego;
- 19) Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych;
- 20) Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych;
- 21) Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie Producentów Ekologicznych EKOŁAN;
- 22) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”;
- 23) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych;
- 24) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 25) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Przetwórców i Producentów Produktów Ekologicznych „Polska Ekologia”;
- 26) Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków;
- 27) Podkarpacka Izba Rolnictwa Ekologicznego;
- 28) Polska Izba Nasienna;
- 29) Polska Izba Ogrodnicza;
- 30) Polska Izba Żywności Ekologicznej;
- 31) Polski Klub Ekologiczny;
- 32) Polski Związek Hodowców Koni;
- 33) Polski Związek Ogrodniczy;
- 34) Polski Związek Zawodowy Rolników;
- 35) Polskie Stowarzyszenie Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP”;
- 36) Polskie Towarzystwo Rolników Ekologicznych;
- 37) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
- 38) Rada Dialogu Społecznego;
- 39) Rada Produkcji Ekologicznej;
- 40) Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” ;
- 41) Stowarzyszenie „Ekolubelszczyzna”;
- 42) Stowarzyszenie Forum Rolnictwa Ekologicznego im. Mieczysława Górnego;
- 43) Stowarzyszenie Gospodarstw Ekologicznych „Truskawka”;
- 44) Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków;
- 45) Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Rolnictwa;
- 46) Stowarzyszenie Polskich Sadowników Ekologicznych – Polski Ekoowoc;
- 47) Stowarzyszenie Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi „EKOLAND”;
- 48) Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Producentów Żywności Ekologicznej Eko Pol Smak;
- 49) Zrzeszenie Wytwórców Polskiego Rolnictwa Ekologicznego im. Jana Pawła II;
- 50) Związek Pracodawców Business Centre Club;
- 51) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 52) Związek Rolników Ekologicznych BIOPOLSKA
- 53) Związek Zawodowy Rolników Ekologicznych „EKOROLNIK”;
- 54) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 55) Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników;

- 56) Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej;
 57) Związek Zawodowy Rolnictwa Polskiego Wolni i Solidarni;
 58) Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”;
 59) Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”;
 60) Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”;
 61) Związek Zawodowy Rolników Ekologicznych św. Franciszka z Asyżu;
 62) Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”;
 63) Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Środki finansowe na realizację interwencji – Rolnictwo ekologiczne zostały zapewnione w ramach budżetu Planu Strategicznego przewidzianego na te interwencje. Projekt nie ma wpływu na dochody budżetu państwa, jednostek samorządu terytorialnego ani pozostałych jednostek sektora finansów publicznych. Projekt nie ma wpływu na wydatki jednostek samorządu terytorialnego ani pozostałych jednostek sektora finansów publicznych. Projekt nie ma wpływu na sektor finansów, a tym samym nie spowoduje zmniejszenia dochodów lub zwiększenia wydatków budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego bądź pozostałych jednostek sektora finansów publicznych.
---------------------	--

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
Czas w latach od wejścia w życie zmian								
W ujęciu	duże							

pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
	(dodaj/usuń)								
W ujęciu niepieniężny m	duże przedsiębiorstwa	-							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Płatności ekologiczne poprawią sytuację dochodową rodzin i gospodarstw domowych, jeżeli członek rodziny lub gospodarstwa domowego podejmie się realizacji zobowiązania ekologicznego.							
	Beneficjenci (rolnicy)	Rolnicy w ramach płatności ekologicznych otrzymają rekompensatę za obniżone plony ze względu na prowadzenie przez nich zrównoważonej działalności rolniczej zgodnej z ochroną środowiska. Wprowadzenie proponowanych rozwiązań będzie sprzyjało realizacji podjętych zobowiązań.							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)								
	(dodaj/usuń)								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozporządzenie nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, zatem nie wymaga odrębnej oceny w tym zakresie								

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

→ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

- tak
- nie
- nie dotyczy

- zmniejszenie liczby dokumentów
- zmniejszenie liczby procedur
- skrócenie czasu na załatwienie sprawy
- inne:

- zwiększenie liczby dokumentów
- zwiększenie liczby procedur
- wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
- inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

- tak
- nie
- nie dotyczy

Komentarz: Projekt rozporządzenia nie przewiduje wprowadzenia obciążeń regulacyjnych wykraczających poza wymagane przepisami UE.

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało zasadniczego wpływu na rynek pracy. W dalszej perspektywie wejście w życie rozporządzenia może przyczynić się do poprawy stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz walorów przyrodniczych, co jako istotny zasób gospodarczy kraju, może być źródłem przewagi konkurencyjnej

społeczności zamieszkującej te obszary.

10. Wpływ na pozostałe obszary

- środowisko naturalne
- sytuacja i rozwój regionalny
- sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe

- demografia
- mienie państwowe
- inne:

- informatyzacja
- zdrowie

Omówienie wpływu

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planuje się, że projektowane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 15 marca 2023 r., tj. z dniem, w którym rozpoczyna się termin składania wniosków przyznania płatności ekologicznych za rok 2023.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Monitorowanie i ocena efektów wdrażania planu, w tym przedmiotowych interwencji, będą realizowane przez określone w Planie Strategicznym wskaźniki produktu i rezultatu.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

-

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	2873620.10012718.6478288
Nazwa dokumentu	ROZP_MRiRW_interwencja_RE_uzasadnienie+OSR_2023.03.08.pdf
Tytuł dokumentu	ROZP_MRiRW_interwencja_RE_uzasadnienie+OSR_2023.03.08
Sygnatura dokumentu	DPB.ka.0211.1.2022
Data dokumentu	2023-03-08
Skrót dokumentu	93A9E7DFFB6B15507CFD4E03DDB25FC68113CB17
Wersja dokumentu	1.2
Data podpisu	2023-03-08 18:03:11
Podpisane przez	Henryk Kowalczyk; MRiRW minister
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego karta

EZD 3.108.84.84.

Data wydruku: 2023-03-08

Autor wydruku: Radomski Michał (główny specjalista)